

סגור חלון

נתניהו: "הפרקליטות עשתה הרבה טעויות במשפט מני נפתלי"

אחד המשתתפים בשיחה אמר לנתניהו כי מי שהגנה על רעייתו היא הפרקליטה הכי בכירה במחוז י-ם, עו"ד כוכבית נצח-דולב? "רה"מ השיב: "והגדולים ביותר לא טועים?"

חן מענית 18/8/16

ראש הממשלה, בנימין נתניהו, מעביר ביקורת על האופן שבו ניהלה הפרקליטות את ההגנה במשפט של מני נפתלי, לשעבר אב הבית במעון ראש הממשלה.

"גלובס" נודע כי נתניהו אמר לאחרונה כי "הפרקליטות עשתה הרבה טעויות בניהול משפט מני נפתלי". זאת, בהתייחסו לאופן שבו ניהלה פרקליטות מחוז ירושלים את ההגנה בתביעה האזרחית שבה התלונן נפתלי על תנאי העסקתו וקיפוח זכויותיו. בתביעתו תקף נפתלי את אשת ראש הממשלה, שרה נתניהו, והאשימה בהעסקה פוגענית.

המשפט הסתיים בניצחון של נפתלי, לאחר שבפברואר האחרון קיבל בית הדין האזורי לעבודה בירושלים את טענותיו ל"העסקה פוגענית" ופסק לו פיצוי בסך 170 אלף שקל.

דברי ראש הממשלה על התנהלות הפרקליטות במשפט נפתלי נאמרו באחת משיחות התדרוך לכלי תקשורת שעושה נתניהו בימים אלה.

העסקה פוגענית

עוד נודע ל"גלובס" כי בתגובה לביקורת של נתניהו על הפרקליטות, אמר אחד הנוכחים בפגישה לראש הממשלה כי מי שניהלה את המשפט מטעם המדינה והגנה על המעון ועל רעייתו היא הפרקליטה הבכירה ביותר במחוז ירושלים. הכוונה היא לעו"ד כוכבית נצח-דולב, שבמאי 2015, בעיצומו של משפט נפתלי, נבחרה על-ידי ועדת המכרזים בנציבות שירות המדינה לתפקיד פרקליטת מחוז ירושלים. תגובתו של נתניהו לדברים, כך נמסר ל"גלובס", הייתה: "והגדולים ביותר לא עושים טעויות?".

ככל הידוע, מדובר בפעם הראשונה שנתניהו מביע בפומבי את הסתייגותו מהייצוג של הפרקליטות את מעון ראש הממשלה במשפט רווי היצרים שניהל מול נפתלי.

תביעתו של נפתלי הופנתה אמנם נגד המדינה ומעון ראש הממשלה, אבל מי שעמדה במוקד המשפט הייתה רעיית ראש הממשלה, שרה נתניהו. השופטת דיתה פרז'נין קבעה בפסק הדין, שניתן בראשית בפברואר השנה, כי במעון ראש הממשלה שררו תנאי העסקה פוגעניים, בשל התנהגותה של שרה נתניהו ויחסה אל חלק מהעובדים. בית הדין לעבודה פירט את העדויות, לפיהן תנאי העסקה כללו העלבות, השפלות והתפרצויות זעם וכן שעות עבודה רבות וחריגות.

השופטת פרז'נין פסקה כי נפתלי יקבל מהמעון פיצויים בסך 155 אלף שקל. בנוסף נקבע כי נפתלי יקבל החזר הוצאות משפט בסך 15 אלף שקל, כך שבסך-הכול המדינה תשלם לו 170 אלף שקל.

בקשת הפסילה של שרה נדחתה

בית הדין דחה את טענותיה של שרה נתניהו, שלפיהן נפתלי נהג ביחס גרוע לעובדים, וקבע כי הן לא זכו לביסוס ראיתי, ו"לא הובא בדל ראיה התומך בהם". מנגד, השופטת מתחה ביקורת על אשת ראש הממשלה וכתבה, בין היתר, כי "יש להצטער על כך שנתניהו בחרה להכפיש

באופן חמור כל-כך עובדים לשעבר במעון ראש הממשלה, מבלי שנמצא לטענות אלה בסיס אייתי מינימלי בחומר הראיות שהוצג בפניו".

לאחר מתן פסק הדין, ביקשה שרה נתניהו לערער עליו באופן אישי, אך בית הדין הארצי לעבודה **דחה** את בקשתה, בנימוק כי "הגם שהגברת נתניהו תרמה, אפילו תרומה משמעותית, לסביבת העבודה הפוגענית של נפתלי - הכרעותיה של הערכאה הדיונית, הנכונות למקרה המסוים שנדון לפניו, לא פגעו בזכות מזכויותיה של נתניהו או במערך חובותיה".

עם זאת, המדינה באמצעות הפרקליטות, ערערה לבית הדין הארצי לעבודה על פסק הדין של בית הדין האזורי.

אחת הטענות המועלות בערעור הן שבית הדין האזורי לעבודה טעה כשקבע לנפתלי פיצוי על עוגמת-נפש במסגרת העסקה פוגענית.

זאת מכיוון שלטענת המדינה, השופטת פרז'נין טעתה כשהתבססה על הצעת חוק שעברה בקריאה טרומית בלבד (הצעת החוק למניעת התעמרות בעבודה - ח' מ'). בעניין זה כתבה השופטת בפסק הדין כי "בתקופת עבודתו במעון ראש הממשלה היה התובע חשוף לתנאי העסקה פוגעניים. אכן הצעת החוק למניעת התעמרות בעבודה עברה בקריאה טרומית בלבד וטרם נכנסה לתוקף, ואולם אין בכך כדי למנוע הגשת תביעות בגין עילה זו ואף פסיקת פיצוי למי שנפגעו ממנה. כך, למשל, הטרדה מינית הייתה קיימת עוד לפני חקיקת החוק, וניתנו פסקי דין העוסקים בכך".

בהמשך ביקשה נתניהו כי השופטת פרז'נין תפסול עצמה מלדון **בתביעה נוספת** עם טענות דומות, שהוגשה נגד מעון ראש הממשלה על-ידי גיא אליהו, עובד לשעבר נוסף במעון. זאת, בטענה כי השופטת גיבשה דעה מוקדמת נגדה בעת שקיבלה את התביעה שהגיש נפתלי.

אולם, בקשתה של נתניהו נדחתה, ובסוף מאי 2016 **התקבלה** תביעתו של אליהו בחלקה. השופטת פסקה כי אליהו יקבל פיצוי בסך 120 אלף שקל מהמדינה ומחברת כוח-האדם "קלינור אחזקה" שבאמצעותה הועסק, וכתבה כי "יש לקבל במלואה את טענת התובע כי היה חשוף להעסקה פוגענית במעון, אשר באה לידי ביטוי בצעקות, נזיפות, השפלות, דרישות מוגזמות ואף בלתי סבירות; כי שררה במעון אווירה של פחד".

מטעמו של ראש הממשלה נתניהו לא היו מעוניינים להגיב לדברים. דובר משרד המשפטים, משה כהן, ביקש שלא להגיב.

בית הדין: העובדים נחשפו להשפלות והעלבות

מני נפתלי עבד כאב בית במעון ראש הממשלה במשך כ-20 חודשים בשנים 2011-2012. לאחר סיום העבודה הוא הגיש תביעה לבית הדין האזורי לעבודה וטען כי היה חשוף לתנאי העסקה פוגעניים וכי זכויותיו קופחו. כאמור, בתום הליך משפטי ממושך קיבלה בראשית פברואר השנה נשיאת בית הדין האזורי לעבודה בירושלים דאז, השופטת דיתה פרז'נין, את התביעה, תוך שהיא קובעת כי "התובע היה חשוף לתנאי העסקה פוגעניים".

בית הדין לעבודה פירט את העדויות שהצביעו כי במעון שררו תנאי העסקה פוגעניים בשל התנהגותה של שרה נתניהו ויחסה אל חלק מהעובדים. לפי פסק הדין, התנהגות זו כללה העלבות, השפלות התפרצויות זעם ודרישה לשעות עבודה רבות וחריגות. "סביבת העבודה אינה מצדיקה העסקה פוגענית שבה עובדים חסרי אוניס נאלצים לעבוד שעות רבות מאוד, תוך שהם חשופים לדרישות מוגזמות, להעלבות ולהתפרצויות זעם", נקבע.

בית הדין קיבל את הטענות שהעלו עובדי מעון ראש הממשלה לשעבר וקבע כי עדותם במשפט הייתה "אמינה ומשכנעת". בין היתר קיבל בית הדין כמה מסיפורי העובדים, לפיהם נתניהו סירבה להזמין אמבולנס לעובדת שהתעלפה, החזירה עובדים למעון על-מנת שיגידו לה "לילה טוב" ונהגה לצעוק עליהם.

במסגרת פסק הדין דחתה השופטת את טענות שרה נתניהו, לפיהן נפתלי התייחס באופן גרוש לעובדים אחרים, ונקבע כי הן לא זכו לביסוס אייתי. "יש להצטער שגברת נתניהו בחרה להכפיש באופן חמור עובדים לשעבר במעון ראש הממשלה מבלי שנמצא לטענות אלה בסיס אייתי מינימלי", כתבה השופטת.

בית הדין ציין כי על מעון ראש הממשלה להיות מופת ודגל לשמירה קפדנית על זכויות העובדים בו ועל קיומה של סביבת עבודה ששוררים בה יחסי כבוד והערכה לעובדים, ולפחות יחסי עבודה המתאפיינים באדיבות ובענייניות - אך "לא זו התמונה המצטיירת".

עם זאת, חלק מטענותיו של נפתלי נדחו. כך, למשל, טען נפתלי כי עזרא סיידוף, סמנכ"ל מבצעים ונכסים במשרד ראש הממשלה, הבטיח לו כי יקבל תקן קבוע בתפקידו כאב הבית. בית הדין דחה את טענת נפתלי כי ניתנה לו הבטחה מינהלית כהגדרתה, וקבע כי סיידוף לא היה מוסמך לתת הבטחה מינהלית. עם זאת, התקבלה טענת נפתלי כי הוא הוטעה לחשוב שיקבל תקן קבוע.

השופטת פסקה כי בגין נזקים שנגרמו לנפתלי הוא זכאי לפיצוי של 75 אלף שקל. עוד קבעה השופטת כי חומר הראיות הצביע על העסקה פוגענית חמורה המצדיקה פיצוי גבוה נוסף, ולכן נפסק לנפתלי 80 אלף שקל בגין עוגמת-הנפש שנגרמה לו.

המדינה בערעור: "העסקה פוגענית אינה עילה תביעה הקיימת בחוק"

שרה נתניהו ביקשה לערער על פסק הדין וטענה כי "בית הדין לא איפשר לנתניהו להגן על עצמה וגרם לעיוות דין, בכך שהתעלם מעדויות חותכות ומפורשות לטובתה וקיבל את עדויות התובע למרות הראיות המפורשות שהעידו שהוא משקר, באופן שזכויותיה נפגעו פגיעה קשה ביותר".

אולם, בית הדין הארצי לא איפשר לנתניהו לערער באופן אישי, ולבסוף המדינה ערערה על פסק הדין. ערעור המדינה, שעודנו נדון, מתמקד ביסודות המשפטיים שבבסיס פסק הדין האזורי, שבעניינם - לטענת הפרקליטות - נפלו טעויות משפטיות מהותיות שיש צורך והצדקה להביאן לבחינה בפני ערכאת הערעור.

עיקרו האחד של הערעור מכוון נגד הטעות המשפטית, שלטענת המדינה נפלה בפסק הדין של השופטת פרז'ינין, שלפיה למרות שדחתה את טענת נפתלי בדבר הבטחה שלטונית להעסקה קבועה, פסקה לו פיצוי בגין השלכות אי-קיומה של "הבטחה" זו. זאת, לטענת המדינה, תוך השמטת הרציונל שביסוד ההלכה המשפטית הנוגעת להבטחה שלטונית, יכולת אכיפתה והנסיבות החריגות שבהן היא עשויה להצמיח זכות לפיצוי.

בחלק המרכזי השני של הערעור טוענת המדינה כי השופטת פרז'ינין כוננה הלכה למעשה, עילת תביעה עצמאית בדבר "העסקה פוגענית", אותה היא ביססה על הצעת חוק שעברה קריאה טרומית בלבד וטרם אושרה. המדינה טוענת כי השופטת שגתה כשפסקה לנפתלי פיצוי בגין עוגמת-נפש ללא שהוכיח עילת תביעה המוכרת בדין, לאור העובדה ש"החוק למניעת התעמרות" לא אושר עדיין בכנסת ואינו חל.

גם נפתלי ערער מצדו על גובה הפיצוי שנפסק לו.

עו"ד נאוה פינצ'וק אלכסנדר, המייצגת את מני נפתלי ואת גיא אליהו, מסרה בתגובה: "כשראש ממשלה נתן יד לתקיפת בתי המשפט והשופטים על ידי פרקליטיו, ואחר-כך ממשיך בעצמו ותוקף חזיתית את הפרקליטות, הוא למעשה תוקף את שלטון החוק, מביע חוסר אמון במערכת המשפטית ומעביר מסר מאוד מאוד שלילי ומסוכן לאזרחי המדינה".